Öğretmenlerin Teknoloji Kullanma Durumlarını İnceleyen Araştırmalara Bir Bakış: Bir İçerik Analizi Çalışması

Gülşen Sert[1], Meltem Kurtoğlu[1],Ahmet Akıncı[1],Süleyman Sadi Seferoğlu[1]

[1] Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, Ankara

ghsert@gmail.com, meltemkurtoglu@hacettepe.edu.tr, akincia@hacettepe.edu.tr, sadi@hacettepe.edu.tr

Özet: Bilginin kapsamının, bilgiye erişim şeklinin ve hızının değiştiği, bilgiye erişimde yeni kanalların ortaya çıktığı günümüzde okullardan bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleri beklenmektedir. Bu nedenle de eğitim kurumları bilişim teknolojilerinden yararlanma çabası içinde değişik uygulamalar yürütmektedirler. Bu süreçlerin en önemli ögesi öğretmenlerdir.

Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğretim teknolojilerinin etkin kullanımı söz konusu olduğunda, öğretmen, öğrenci, müfredat, ders programı, okul yönetimi, teknolojik alt yapı gibi birçok unsurun varlığı göze çarpmaktadır. Bu süreçte teknoloji kullanımının temel amacı öğrencilerin öğrenmesini sağlayarak bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine katkıda bulunmaktır. Bu nedenle de öğretmenin teknoloji kullanma durumunun ve sahip olduğu bilgi ve becerilerin teknoloji kullanımıyla ilgili değerlendirmelerde önemli bir etken olduğu ileri sürülebilir. Okullarda teknolojik donanımla ilgili sorunların daha kolay ve hızlı bir şekilde çözüldüğü günümüzde öğretmenlerin teknolojiyi etkili olarak kullanmaları konusuna daha çok odaklanılmaktadır.

Bu bağlamda okullarda teknoloji kullanımıyla ilgili çalışmaların incelenmesinin ve sonuçların değerlendirilmesinin önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada, son yıllarda öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde teknoloji kullanım durumlarının ele alındığı çalışmalar incelenerek bir içerik analizi çalışması yapılmıştır.

Çalışmada kullanılacak makaleleri belirleyebilmek amacıyla araştırmacılar tarafından birtakım tarama ve seçim ölçütleri belirlenmiştir. Ölçütler belirlendikten sonra, eğitimde teknoloji kullanımının ele alındığı çalışmaların yayımlandığı ve SSCI veritabanında yer alan "Educational Technology and Society, British Journal of Educational Technology, Educational Technology Research Development ve Computers and Education" başlıklı dergilerin 2000-2011 yılları arasında yayımlanmış olan sayıları "teacher" ve "technology" anahtar sözcükleri temele alınarak taranmıştır. Tarama sonucunda belirlenen ölçütlere uygun olan 30 makale, "araştırma konusu, çalışma grubu büyüklüğü, çalışma grubu belirleme türü, araştırma türü, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri" bakımından incelenmiştir.

Bulgulara göre, araştırmalarda en fazla çalışılan konuların öğretmenlerin BİT kullanım durumları ve BİT kullanımlarını etkileyen unsurlar olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, araştırmalarda en çok elverişli örnekleme yönteminin kullanıldığı ve veri toplama aracı olarak da anketlere başvurulduğu gözlenmiştir. Çalışmada ulaşılan makaleler incelendiğinde, araştırmalarda en fazla çalışılan konunun öğretmenlerin BİT'i genel kullanma durumları, en az çalışılan konuların ise öğretmenlerin BİT'i öğretim programı ya da derslerle kaynaştırma durumları, öğretmenlerin BİT mesleki gelişim amaçlı kullanım durumları olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın, ulaşılan bulgularla gelecekte yapılacak olan çalışmalara yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen, teknoloji, öğretmenlerin teknoloji kullanımı, içerik analizi.